

FRANK WEDEKIND

(1864 - 1918)

RABINUL EZRA *

„Moise, Moise, tu nu-mi placi. De ce vrei tu să te logodești la douăzeci de ani, dacă vrei să te căsătorești abia la douăzeci și cinci de ani?” – Bătrânul Ezra îl privi printre gene pe fiul său, de parcă ar fi vrut să descifreze o prorocie cabalistică arzătoare din capul său.

„Eu o iubesc pe Rebeca.”

„O iubești pe Rebeca? De unde știi tu, că o iubești pe Rebeca? Aș vrea să te cred că iubești un picior gin-gaș, o piele albă, o înfățișare fără barbă; dar de unde știi tu că este Rebeca? Tu ai studiat dreptul roman și dreptul creștin, dar nu ai studiat femeile. Te-am crescut cu grijă timp de douăzeci de ani, ca să-ți începi viața cu o nebunie? Câte femei ai cunoscut tu Moise, de poți veni la bătrânul tău tată să-i spui că iubești?”

„Cunosc doar una și o iubesc din toată inima.”

„Ce înseamnă din toată inima? – Ai ajuns tu să-ți cunoști toată inima?”

„Dragă tată, te rog mult să nu-mi ironizezi sentimentele.”

„Moise, Moise nu fii îndărătnic. Îți repet, nu te încăpățâna. Lasă-mă să-ți spun o poveste. Hai, așează-

te lângă mine pe divanul de catifea. Vreau să-ți povestesc despre tatăl meu, despre ce mi-a spus când aveam douăzeci de ani. Ezra, mi-a spus el, dacă te căsătorești, căsătorește-te cu o femeie bogată. Lasă-l pe bătrânul tău tată să-ți spună că femeia este vremelnică. Dar un taler atât de strălucitor, Ezra, acela poate dura peste generații! – M-am gândit în sinea mea că el este un om bătrân și i-am jurat că mireasa mea va primi treizeci de mii de taleri. Dar vreau să-ți explic, Moise, de ce am iubit-o, de ce m-am căsătorit cu ea, cu micuța Lea, de ce am trăit în mâhnire cu ea până când a dispărut din mine ca zăpada din mână. Pentru că nu le-am cunoscut pe femei, pentru că nu l-am cunoscut pe Ezra, nu m-am cunoscut pe mine însumi.

Moise, eu sunt un om bătrân și nu mai vreau nimic de la lume, decât ca ție să-ți fie bine. Dar la douăzeci de ani, pe atunci era în mine ca dimineața într-un coteț de găini când răsare soarele. De câte ori mergeam pe străzi și venea o fată creștină, sau una din neamul nostru, o simțeam în vârful degetelor și îmi doream să fiu fost regele Solomon, cu cinci mii de femei. Dar ea trebuia creată, ca și cum Domnul ar fi făcut-o pentru Sine; Moise, înțelege-mă bine, plăcută, cu toate comorile pe care le poate avea o femeie. Când era mică, palidă, slabă și sprintenă ca un guzgan, atunci am coborât umbrela de partea ei, căci mă dureau ochii s-o privesc. Dar după ce s-a înălțat precum cedrii în Liban, atunci am coborât umbrela pe partea cealaltă și i-am luat chipul cu mine acasă și am privit-o deasupra Talmudului, iar în cuvintele sfinte i-am auzit ritmul pașilor.

Iar noaptea a venit la mine și m-a vizitat în visele mele, chipul – pe Dumnezeu Dreptul, l-am avut înaintea mea, ca și pe Moise, căruia îi datorezi numele tău, pe muntele Nebo, Țara Făgăduinței; dacă aș fi putut să prind cu mâinile, căci am văzut curgând lapte și miere și n-am putut trece Iordanul prin voia Domnului. Dar apoi mi-am spus: – Moise, îți poți imagina ce mi-am spus? – Stai, mi-am spus, tu ești copilul diavolului, ai fost deja în pântec. Dacă vei ceda poftelor tale, atunci când cu voia Domnului vei trece Iordanul, mânia Lui va veni peste tine și vei fi copil al morții. Tu să nu mergi la femeile plăcute simțurilor, ci la femeile plăcute inimii, iar trupul tău să nu devină cumva precum trupul lui

Hiob, ca munca zilelor și nopților tale să nu-ți fie blestemată și să nu mănânci iarbă ca și Nabucodonosor. Apoi m-am dus la bătrânul Ezechiel și i-am spus să-mi dea pe fiica lui Lea și i-am jurat că îmi voi pune mâinile sub picioarele ei. Lea, era o fată, ca o umbră pe geamul unei ferestre, ai fi putut să o pui ca și abajur, dar eu am iubit-o, pentru că mă gândeam, ea mă va salva de mine, de diavol și de moartea pe care o simțeam, zi și noapte deasupra capului. La început ea nu m-a vrut, pentru că eu eram înalt, cu umeri lați, iar ea scundă și subțirică, jenându-se să meargă cu mine pe stradă. Dar pentru că nu a venit nimeni altcineva, ea m-a luat pe mine. Acum, Moise, auzi de la bătrânul tău tată cum gândirea noastră omenească este limitată și cum toată înțelegerea noastră este orgolioasă. Eu nu gustasem încă dulceața iubirii Moise, la fel ca tine; eram încă neîntinat ca roua în Hebron, la fel ca tine, deși ai studiat dreptul roman și dreptul creștin și l-ai neglijat pe Moise și pe profeți. După ce am gustat dulceața dragostei cu Lea, am constatat că ea este un păcat înaintea Domnului și i-am mulțumit Lui, pentru că mi-a dat o soție care nu mă lasă să merg pe căile necredincioșilor. Am visat totuși în nopțile mele de singurătate, că iubirea ar încânta trupul ca o primenire, și uite, că ea nu are gust mai dulce, căci pentru Lea și pentru mine, are decât gustul medicamentului pentru cei bolnavi. Și așa am luat-o noi, cum iei medicamente, cu ochii închiși și greață în gât și nu mai mult decât a prescris medicul. Iar când am degustat-o din plin, atunci ne-am simțit pregătiți înaintea lui Dumnezeu și afurișiți și ne-am ferit ca hoții în noapte, care se lovesc unul pe altul în fapte diavolești. Atunci mi-am spus: Tu ai recunoscut pe bună dreptate, Ezra, că iubirea trupezască este slujirea lui Satana și nu-i vrednică ca omul să-i fie supus. – Dar, Moise, crede bătrânului tău tată, eu n-am fost fericit.

...eu n-am fost fericit, Moise, fiul meu, Dumnezeu îmi este martor; pentru că eu nu puteam să vorbesc cu Lea mea mai mult decât pot vorbi cu cuierul meu de haine, ori cum pot vorbi cu unghiile mele. Gândurile ei, nu erau gândurile mele, pentru că gândurile mele, sunt gândurile mele și pentru că ea nu a avut niciunul.

Atunci m-am adresat singurătății, iar singurătatea era

mai vorbăreată decât Lea mea și mi-am spus: Ezra, mi-am zis, tu ai cumpărat mîța în sac; răspunderea cade doar pe capul tău. Ai fi putut s-o studiezi, să vezi dacă spiritul ei este creat pentru spiritul tău, dacă inima ei este soră cu inima ta. Ezra, n-o lăsa să afle că tu ai cumpărat o mîță în sac, căci ea este la fel de nevinovată ca și mielul care merge la adăpătoare. De ce nu ai ales o femeie la fel de atent cum alegi atunci când mergi la prăvălie și cumperi o cravată de o marcă douăzeci?!

Așa am trăit cu ea și am suferit și am tăcut doi ani și încă am iubit-o, pe micuța mea Lea, pentru că m-a ferit de ispitele cărnii, până când ar fi trebuit să-mi dăruiască un băiețel și n-a avut loc pentru asta, iar asta i-a plăcut Domnului, ca să o ia de la mine, cu tot cu copilul meu.

Moise, am avut senzația de parcă măruntaiele mi-ar fost arse în trup cu fiare înroșite, de parcă pământul ar fi fost pârjolit și pustiu, de parcă aș fi rămas singur să port blestemul. Apoi m-am revoltat împotriva lui *Iehova** și am strigat: Blestemat fie numele tău! De ce mi-ai luat femeia pe care mi-am ales-o să te slujească! Ești năpădit de prostie, de-ți strivești pruncul și cruți dușmanii? Nu poți lua mielul de la bogăți; trebuie să-l iei de la bietul om, căruia asta i-a fost totul! Blestemat fie numele tău! Trebuie să-mi îngăduiești împotrivirea, trebuie să mă alungi în ispită și păcat, trebuie să mă lași să cad din nou în mâinile celor nelegiuți, după ce m-am trudit cu greu să-mi feresc sufletul de mânia ta! Blestemat fie numele tău! Blestemat fie numele tău! Afurisenia mea pe capul tău! – Și apoi m-am dus să-mi domolesc jelania la fiicele deșertului.

Da, Moise, că să știi, m-am dus la fiicele pustiei. Nu-ți spun, Moise, fiul meu, să mergi la fiicele pustiei. Fă cum vrei. Dar eu, tatăl tău Ezra, m-am dus la fiicele pustiei. Și cum mergeam, l-am blestemat pe Iehova: e vina ta Doamne, că merg să-mi domolesc jelania la fiicele deșertului. De ce mi-ai luat-o pe Lea mea!

Iar acum Moise, deschide-ți urechile, ca să mă înțelegi bine. – Am gustat fetele creștine, am gustat fetele evreiești, am gustat fiicele lui Ham. Nu am ales ce-i plăcea inimii; am ales ceea ce plăcea simțurilor, pentru că venisem să-mi domolesc jelania, venisem s-o uit pe Lea mea. Am ales pentru mine ceea ce creștea precum cedrii în Liban, iar ceea ce era acolo mi-a

plăcut totul, cu osebire comorile pe care le putea avea o femeie. Și am constatat că, cu cât ea plăcea simțurilor mele, cu atât mai rezonabil îi puteam vorbi, cu atât mai rezonabil îmi vorbea și ea, cu atât devenea mai prietenoasă, și cu atât era mai plăcută inimii mele. Și am aflat, Moise, fiul meu, că, cu cât ea plăcea mai mult simțurilor mele, cu atât mai puțin am simțit păcatul, cu atât mai firească a devenit dorința, cu atât m-am simțit mai aproape de Atotputernicul. Moise, chiar dacă mi-ai oferi o jumătate de milion, nu l-aș lua în schimbul acestei cunoașteri. Nu, nu l-aș lua, pentru că această cunoaștere are o dobândă de douăzeci la sută, treizeci la sută, sută la sută; iar dobânda sunt copiii și copiii copiilor. Poți fi nefericit cu o jumătate de milion, dar nu poți fi nefericit cu această cunoaștere, anume că iubirea trupească nu este slujirea Satanei, atunci când omul urmează căile pe care Domnul i le-a arătat, pentru că *El* a creat doi oameni unul pentru celălalt, înafară și înlăuntru, în trup și în suflet.

Când am plecat într-acolo, m-am prăbușit, m-am bătut cu pumnul în piept, am țipat: Doamne, Doamne, eu am auzit sfatul tău tainic. Tu zăvorăști înțelepții în înțelepciunea lor, pentru ca ei să străbată ziua în întuneric și să bâjbăie la amiază ca și în noapte! – Mai apoi, Moise, mi-am căutat o femeie cu toate simțurile mele. Și am găsit-o pe Sara, fiica lui Mordechai, superbă prezență, ca și nou creatul pământ, iar ea a devenit mama ta. I-am cercetat inima și rinichii și am aflat că inima ei este sora inimii mele. Iar în noaptea nunții, Moise fiul meu, noptii căreia tu îi datorezi viața, atunci am înțeles, că trupul ei este geamănul trupului meu, și l-am preamărit pe Domnul, al cărui Duh nu minte, al cărui Adevăr este revelat în lucrările sale.” –

Rabinul Ezra și-a sters sudoarea de pe frunte și a răsuflet adânc. Moise, rușinat își plecă capul în jos.

*Cuvântul „*Iehova*” este o denaturare a tetragramei ebraice YHWH, pronunțată Yahweh. În iudaism, numele divin, care constă din aceste consoane, a fost redat în mod intenționat diferit de către cărturari în suluri, dându-i o vocalizare diferită.

Din volumul: Frank Wedekind – *Rabinul Ezra*
Verlag: München Georg Müller, 1924; Seite 35-45

FRANK WEDEKIND (s-a născut la Hanovra în anul 1864 și a decedat în anul 1918 la München), cunoscut dramaturg, poet și actor german, una dintre cele mai importante personalități artistice care au trăit la München în jurul anului 1900. În piesele și prozele sale, a practicat critica socială ascuțită. Multe dintre textele sale au fost percepute ca imorale și au fost temporar cenzurate. Cu toate acestea, dramele lui Wedekind au fost printre cele mai des puse în scenă, înainte și după primul război mondial. Abia după moartea lui Wedekind, la vârsta de 53 de ani, a fost înțeleasă deplina lor semnificație. Referindu-se la opera lui Wedekind, Günther Rühle, unul dintre cei mai influenți critici germani de teatru, afirma în anii '60, că dramele lui Wedekind au fost „fundamentul pe care s-a dezvoltat noul teatru german”. În piese precum „*Lulu*” și „*Trezirea primăverii*”, el a denunțat dresura școlară, ipocrizia burgheză și pudibonderia. Ar fi încă multe de amintit din biografia sa literară, voi încheia însă cu un detaliu memorabil... Bertolt Brecht, care l-a admirat în mod deosebit pe Wedekind, scria în necrologul din ziarul *Augsburger Neuesten Nachrichten*: „*Până nu-l văd îngropat, nu pot să-i înțeleg moartea. Alături de Tolstoi și Strindberg, a fost unul dintre marii educatori ai noii Europe. Cea mai mare lucrare a sa a fost însăși personalitatea dramaturgului.*”

Traducere și prezentare: EUGEN D. POPIN

